לחי מכאן ולחי מכאן או קורה וקורה מכאן ונושא ונותן באמצע אמרו לו אין מערבין רשות הרבים בכך ואמאי קרו ליה גמורה מהו דתימא כי פליגי רבנן עליה דרבי יהודה דלא הוי רה"י ה"מ לטלטל אבל לזרוק מודו ליה קמ"ל: אמר מר זו היא רה"ר למעוטי מאי למעוטי אידך דרבי יהודה [ח] דתנן רבי יהודה אומר אם היתה דרך רה"ר מפסקתן יסלקנה לצדדין [א] וחכמים אומרים אינו צריך ואמאי קרו ליה גמורה איידי דתנא רישא גמורה תנא נמי סיפא גמורה ולחשוב נמי מדבר דהא תניא איזו היא ר"ה סרטיא ופלטיא גדולה ומבואות המפולשין [ב] והמדבר אמר אביי לא קשיא כאן בזמן שישראל שרויין במדבר כאן בזמן הזה: אמר מר אם הוציא והכנים בשוגג חייב חטאת במזיד ענוש כרת ונסקל בשוגג חייב חטאת פשיטא במזיד ענוש כרת ונסקל אצטריכא ליה הא נמי פשיטא הא קמ"ל כדרב דא"ר [ג] מצאתי [ט] מגלת סתרים בי רבי חייא וכתוב בה איסי בן יהודה אומר אבות מלאכות מ' חסר אחת ואינו חייב אלא אחת איני [כ] והתנן אבות מלאכות מ' חסר אחת והוינן בה מנינא למה לי ואמר רבי יוחנן (א) שאם עשאן כולן בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת אלא אימא אינו חייב על אחת מהן והא קמ"ל הא מהנך דלא מספקן: אמר מר אבל ים ובקעה והאיסטבונית והכרמלית אינן לא כרה"י ולא כרה"ר ובקעה אינו לא כרה"י ולא כרשות הרבים והא [ז] תנן [ל] הבקעה בימות החמה רה"י לשבת ורה"ר לטומאה בימות הגשמים רה"י (לכאן ולכאן [מ]) אמר עולא לעולם כרמלית הויא ואמאי קרי לה רה"י לפי שאינה רה"ר [ד] רב אשי אמר לחי מכאן ולחי מכאן. בשמי פאות של אחד מן הכמים להיכר בעלמא דקסבר רבי יהודה ב' מחיצות הוו רה"י מדאורייתא [ה] והא איכא שמי מחיצות מעליתא מחיצות של ב' בתים: מהו דתימא כי פליגי רבנן עליה דר' יהודה. בברייתא ואמרי אין מערבין רה"ר בכך למהוי רה"י ה"מ לטלטל שיהא מותר לטלטל בתוכה כדקתני אין מערבין רה"ר בכך דגזור בה משום דדמי לרה"ר: אבל לזרוק. שהזורק מרה"ר לתוכה מודו ליה לחייב דשמי מחיצות דאורייתא ושם רה"י עליה: קמ"ל. גמורה כלומר זו היא שנגמרו מניין מחיצות שלה שיש לה מחיצות מכל צד כגון חרין וכן גדר דאמרינן מד' לדדין גוד אסיק פני המחיצה על ראשו ומנחא ראשו מוקף מד' לדדין ותללו ד' אצל דרבי יהודה לא נגמרו מחיצות שלה למיינן ולאו רה"י היא כלל: מפסקתן. לפסי בירות בפרק ב' דעירובין דהקילו חכמים משום עולי רגלים [ו] בגזר בר"ה והבור עצמה רה"י שהיא עמוקה י' ולחבה ד' והממלא מתוכה ומניח על שפתה חייב והקילו חכמים לעשות ד' פסין ובייחן י' אמות [ו] דהוי חללו רה"י למלאות מן הבור וקאמר ר' יהודה אם היתה דרך רה"ר מפסקתן יסלקנה מביניהן דאתו רבים ומבטלי מחיצתה. והתם [ח] דמיגן דרבי יהודה אדרבי יהודה דלעיל דאמר נושא ונותן באמצע ולא אתו רבים ומבטלין מחיצות ולדבנן אדרבנן ומשנינן לה: אינו צריך. והיינו דקתני דרבים [ג] הפסיס לא הוי רה"ר הואיל ואיכא שם ד' מחיצות: ומאי גמורה. הכא ליכא למיימר מהו דתימא כדלעיל דעיקר עשייתן משום לטלטל בתוכו וקאמרי רבנן אינו צריך דרשות דחייבי היא אפילו לטלטל וכ"ש דהזורק לתוכה מרה"ר חייב: בזמן שהיו ישראל במדבר. תשיבא רה"ר: בזמן הזה. אינו מקום הילוך לרבים דהולכי מדברות לא שכיחי: חייב חטאת פשיטא. כיון דתנא חדא רה"י וחדא רה"ר ניתני סתמא ואם הוליא והכנים חייב ואנא ידענא דשגגתו חטאת דהא שבת זהוא כרת הוא: הא נמי פשיטא. דבהתראה סקילה ממקושש: מגילת סתרים. שהסתירוה מפני שלא ניתנה [ג] ליכתוב [ד] וכשמועין דברי יחיד חדשים שאינן נשנין בב"ה וכותבין אותן שלא ישתכחו מסתירין את המגילה: אינו חייב אלא אחת. השתא משמע אם עשאן בהעלם אחד שלא ידע לו בין כל אחת ואחת שחטאת אינו חייב אלא אחת דכל חילול דשבת גוף אחד של עבירה הוא: מנינא למה לי. ליתני אבות מלאכות הזורע והחורש כו' למה לי לאשמעי' מניינא הא מני להו ואזל: חייב על כל אחת ואחת. וצא להודיענו סכום החטאות שאדם חייב באיסורי שבת בהעלם אחד ואשמעינן מ' חסר אחת דאם הן ותו לא שאפי' עשה תולדותיהן עמהן אינו מביא על התולדה היכא דעשאה עם אביה דה"ל כעושה וחוזר ועושה דכולו' חדא עבירה היא: אינו חייב על אחת מהן. אחת יש בהן שאינו חייב עליה מיתה ולא פי' (רבי [ז]) איזו היא ואשמעי' תנא דמתניתי' דקתני נסקל דהא הולאה והכנסה מהנך דלא מספקן היא דעל זו לא אמר איסי בן יהודה: בימות החמה. שאין בה זרעים: רה"י לשבת. דהא לאו הילוך לרבים הוא שאין רבים מסתלקין מן המסילה ליכך בשדה: רה"ר לטומאה. וספקו טהור דהא לאו מקום סתירה הוא שיש בני אדם נכנסים לה. דספק טומאה לטמא מטמא גמרינן לה והתם סתירה כתיב [ח] ונסתרה והיא נטמאה דבמקום סתירה טמאה היא לבעלה מספק ומכאן אתה דן לשרץ [ט]: בימות הגשמים. שהיא זרועה אין אדם נכנס לה: לעולם כרמלית הויא. והזורק מרה"ר לתוכה אינו חייב: כגון

דכל גגות (עירובין לה.) דקתני התם ועוד אמר רבי יהודה מערבין למבוי המפולש וי"ל דמתני' איכא לפרושי דמערבין בצורת הפתח וקסבר ג' מחיצות דאורייתא ג"ר ה"א דמתני' איירי במבוי המפולש לרה"ר אבל אין ר"ה עוברת לתוכה להכי מייתי ברייתא דיתר על כן לאפי' רה"ר (גמורה) עוברת בה מטלטלין ע"י לחי או קורה משום דשתי מחיצות דאורייתא ואע"ג דבפ"ק דעירובין (דף י.) אמתני' דהרחב מי' אמות ימעטו משמע דלכל היותר לא המיר רבי יהודה אלא עד י"ג אמה ושלש [ט] היינו מדרבנן אבל מדאורייתא אפי' ברוחב י"ו אמות מטלטלין דאית ליה ב' מחיצות דאורייתא דע"כ ל"ל דרבי יהודה איירי ברה"ר גמורה שבוקעין שם רבים כדמוכח בפ"ק דעירובין (דף ו: ושם) גבי כילד מערבין רה"ר ושם פירשתי [י] וא"ת והא מדקתני סיפא דמבואות המפולשין הוו רה"ר שמעי' שפיר לאפוקי מדר' יהודה דאית ליה ב' מחיצות דאורייתא דלדידיה מבואו' המפולשות לא הוו רה"ר כיון דאיכא שתי מחיצות וי"ל דמסיפא לא הוה שמעינן לאפוקי מדר' יהודה דה"א טעמא דרבי יהודה משום דקסבר לחי וקורה משום מחיצה דאיכא מאן דסבר הכי בפ"ק דעירובין (דף טו. [יא]) להכי אצטריך למתני זו היא רה"ר גמורה ב) למעוטי דר' יהודה דלא הוי רה"י דלחי וקורה לא חשיב מחיצה:

ואמאי קרי ליה גמורה כו' מהו דתימא. אומר ר"י דלשון גמורה אדרבה איפכא משמע דזו היא רה"י גמורה אבל זו אינה רה"י גמורה אבל היא רה"י קלת ורש"י יסבה בדותק (לא) לפי הגמרא: **כאן** בזמן שישראל שרויין במדבר. משמע קלת דאינה ר"ה אלא ג"כ מלויין שם [יב] שאין רבוא כמו במדבר: **בשוגג** חייב חטאת פשיטא. כיון דאשמעינן דהאי הוי רה"י והאי הוי ר"ה פשיטא דהמוליא מזה לזה בשוגג חייב חטאת

הא קמ"ל כדב כו'. מכאן מדקדק ר"י דלא קתני איסי אינו חייב על אחת מהן אלא אסקילה אבל חטאת חייב על כולם דאי קאי אחטאת א"כ כי פריך בשוגג חייב חטאת הו"ל לשנויי הא קמ"ל כדב דהא דמשני במזיד ענוש כרת ונסקל אינטריכא ליה לא משני מידי ומעיקרא ודאי לא הוה ידע דמיירי בסקילה מדפריך מדר' יוחנן דמיירי בחטאת והיינו משום דאינו חייב אלא אחת לא מצי לאוקמי בסקילה דאתו בתרי קטלי קטלינן ליה אבל כי קמפרש דאינו חייב על אחת מהן קאמר איסי אז ידע שפיר דלא איירי איסי אלא בסקילה דלא פליג אמתני' דכלל גדול (לקמן עב.): דקתני מיינה למימר דחייב על כל אחת ואחת ואתי שפיר הא דברים פרק כלל גדול (סט.) קאמר דרבי יוחנן דאמר שאם עשאן כולם בהעלם אחת חייב כו' דידע לה לשבת בחלי ומפרש דידע לה לתחומים ולציצה דר"ע ולא מצי למימר דידע לה דהא אכולהו חייב חטאת וכן פירש בקונטרס ולקמן ברש הזורק (דף לו:) מייתי לדאיסי לענין סקילה ולא מישתמיט בשום מקום לאתויי לענין חטאת והא דאמרינן לקמן ברש בתרא (דף קנד.) לרמי בר חמא דילמא הכי קאמר כל שחייבין על שגגתו חטאת חייבים על זדונו סקילה אומר ריב"ל דאליבא דרמי בר חמא אתיא ההיא ברייתא דלא כאיסי דלאיסי איכא דוכתא דחייב חטאת ולא סקילה:

ואמר רבי יוחנן שאם עשאן כולם בהעלם אחת כו'. אין לריך לפרש דפריך דמסתמא לא פליג איסי עלה אלא מדברי איסי נמי יש לדקדק כן מדקתני מיינה כדאייך לקמן בכלל גדול (דף עב.): לא

ט) [בטהרות אי' לכך ולכך] (גליון): **כ)** בכת"י הילוך הרבים דבין הפסים: **ג)** ברש"י כת"י שלא ניתנה הלכות לכתוב, פי' דתושבע"פ לא ניתנה ליכתב: **ל)** המהרש"ל מחקו וכן ליתא בכת"י ועיין בליקוטי רש"י: **ה)** צ"ל דזו (ב"ש): **ו)** והמהרש"א (דפו"ר) מגיה לפי **הגמר** עיי"ש:

ח) עירובין [כ.] כב., **ב)** לקמן לו:, **ג)** לקמן סט. ע: עג: [לו:], **ד)** כ"כ קנב: טהרות פ"ו מ"ז, **ה)** עירובין יב:, **ו)** עירובין כ:, **ז)** שם יט ריש ע"ב, **מ)** כב., **ט)** תמורה יד: ועיין תוס' לקמן קטו. ד"ה לא ניתנו, **י)** במדבר ה יג, **כ)** סוטה כח., **ל)** נד"ר וכי מימלא, **מ)** רע"ש תוד"ה אביי.

גליון הש"ס

גמ' דאמר רב מצאתי מגילת סתרים בי ר"ח. בב"מ דף לב ע"ב: תוס' ד"ה יתר וכו' היינו מדרבנן. ולא זכיתי לכוין הא מה דקתני ונותן לחי כו' ונושא ונותן היינו אף מדרבנן דמדאורייתא ל"ל נלמי דהא סבר ב' מחיצות דאורייתא: תוס' ד"ה **כאן כו' ששים רבוא כו'.** עי' עירובין [דף ו] ע"א תוד"ה כילד:

ליקוטי רש"י

[שייך לעמוד א]

שירבו מותרין. שדעתו של אדם על פיתו והוו לסו כאילו ליירי בהסוף מיתא ואין בתלר זו אלא דירה אחת והרי כל רשות התלר מיוחדת לבית זה [שם מט. זהו לרבה שכן הלכה עיי"ש]. וטעמא דעירובא מפרש בעירובין (מט.) משום דיבה דבית שעתנין בו הפת של עירוב הוי כאילו נותן דרין בתוכו ומנלאה כל התלר משתמשת לבית אחד. עירוב התלר לגילוף הבתים הוא להיות כולם כדרים בבית אחד וכו' ושיתוף המבוי אינו אלא לגרף התלרות וכו' ויהיו כל התלרות כולן כאילו משתמשין להיות אחד [סוכה ג:]. **עומד אדם על האיסקופה.** מקום פטור הוא דכל פתוח מרוחב אדבעה קיימא לן ביציאות השבת אלא הוי רשות בפני עצמו ונטל אלא רשות הרבים ואלא רשות היחיד אם עומד ביינין דלאמרינן (שבת ו.) עומד אדם על האסקופה נוטל מן הצעי ונותן לו מבעל הבית ונותן לו ואפילו איסורא דרבנן ליכא [עירובין לג.]. מקום פטור מקום שאין בו אדבעה על אדבעה הוא מקום מפוייס שיש לו רחב קצת ונבוה שלשה ועומד סמוך לרשות היחיד ולרשות הרבים והכי מוקים לה בעירובין בגבוה שלשה [לקמן ח:]. **יתר על כן אמר ר' יהודה.** לענין מבוי איירי בבוה עליה מבית לבית שבשני צידי רשות הרבים וכן גשרים המפולשין לרשות הרבים דשרי ר' יהודה לטלטולי מותיה משום פי תקרה יורד ושותם בפרק כל גגות הבית וקאמר בברייתא יתר על כן אפילו היכא דליכא פי תקרה הואיל ואיכא שתי מחיצות מעליתא מחיצה הבית מכאן ומחיצה בית השני מכאן שני בתקנתא פורתא [עירובין ו.]. ריש

עירבו מותרין. [ב.] כב., **ג)** לקמן לו:, **ד)** לקמן סט. ע: עג: [לו:], **ה)** ב"ב קנב: טהרות פ"ו מ"ז, **ו)** עירובין יב:, **ז)** עירובין כ:, **ח)** שם יט ריש ע"ב, **ט)** תמורה יד: ועיין תוס' לקמן קטו. ד"ה לא ניתנו, **י)** במדבר ה יג, **כ)** סוטה כח., **ל)** נד"ר וכי מימלא, **מ)** רע"ש תוד"ה אביי.

מסורת הש"ס עם הוספות

א) עירובין [כ.] כב., **ב)** לקמן לו:, **ג)** לקמן סט. ע: עג: [לו:], **ד)** ב"ב קנב: טהרות פ"ו מ"ז, **ה)** עירובין יב:, **ו)** עירובין כ:, **ז)** שם יט ריש ע"ב, **מ)** כב., **ט)** תמורה יד: ועיין תוס' לקמן קטו. ד"ה לא ניתנו, **י)** במדבר ה יג, **כ)** סוטה כח., **ל)** נד"ר וכי מימלא, **מ)** רע"ש תוד"ה אביי.

עין משפט נר מצוה

כח א מי"ז פי"ז מהל' שבת הלכה לג:

כט ב מי"ז פי"ד מהל' שבת הלכה ח:

ל גד מי"ז פ"ב מהל' מעות הטומאות הל' ו:

תוספות ישנים

א) הקשה ריב"ן ומאי קמ"ל ר"י מתני' היא לקמן דף קז ע"ב. ותי' דקמ"ל בהעלם זה חה בידו. ק"ל בשכח בכרת והוצ' בגלוי כדלקמן דף ע ע"ב. ק"ל קמ"ל דלא כאיסי דלקמ' בדאיסי מייב מטאת:

ב) ולא בעי למימר דזו היא רה"י גמורה למעוטי דרבנן דאם היה רה"ר דמפסקתן זו [ח] היא רה"ר למעוטי אידך דרבנן דמי שיש לו שני בתים לא הוי רה"ר ולאחי וקורה משום מחיצה דזהו לא מיקמבר ועוד ימא ליה טפי לאוקמי כרבנן:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ומאי וכו' וכ"י ישבה בדותק (לפי הגמרא) תא"מ וי"ב ס"א לפירוש גמורה ן):

רבינו חננאל

טפחים ורחב ד' וכן גדר גבוה י' ורחב ד' זו היא רה"ר גמורה (הבז) זו היא למעוטי הא דתני ר' יהודה מי שיש לו ב' בתים בשני צדי רה"ר עושה לחי מכאן וכי זה אינו רה"י לא לזרוק וכ"ש לטלטל. **סרטיא ופלטיא ומבואות המפולשות** זו היא רה"ר גמורה למעוטי הא דר' יהודה דתנן בעירובין בפסי ביראות ר' יהודה אומר אם היתה דרך הרבים מפסקתה יסלקנה לצדדין קמ"ל דאע"ג דלא סילקה אינה כרה"ר: אמר מר והוציא מרה"י זה לרה"ר זה בשוגג חייב חטאת במזיד בלא התראה ענוש כרת בהתראה נסקל פשיטא לא נצרכה אלא להא דאמר רב מצאתי במגילת סתרים בי ר' חייא וכתיב בה איסי בן יהודה אומר אבות מלאכות ארבעים חסר אחת אינו חייב על אחת מהן נמצא חייב על אחת בפני עצמה בספק זוזלתי המוציא מרשות לרשות דלא מספקא חיוב דתני בהדיא בשוגג חייב חטאת במזיד חייב כרת ונסקל. **הא דתנן** בטהרות פ"ו הבקעה בימות החמה רה"י לשבת ומטלטלין בה רה"ר לטומאה וק"ל ספק טומאה בהרה"ר טהור בימות הגשמים שמלאה מים וראין אדם נכנס לתוכה רה"י לזה ולזה. **משני עולא** לעולם הבקעה כרמלית היא והא דתנן רה"י כלומר אינה רה"ר. **רב אשי** אמר

הגהות וציונים

ח) בטבלא אי' לכך ולכך] (גליון): **ג)** בכת"י הילוך הרבים דבין הפסים: **ג)** ברש"י כת"י שלא ניתנה הלכות לכתוב, פי' דתושבע"פ לא ניתנה ליכתב: **ל)** המהרש"ל מחקו וכן ליתא בכת"י ועיין בליקוטי רש"י: **ה)** צ"ל דזו (ב"ש): **ו)** והמהרש"א (דפו"ר) מגיה לפי **הגמר** עיי"ש:

ח) עירובין [כ.] כב., **ב)** לקמן לו:, **ג)** לקמן סט. ע: עג: [לו:], **ד)** ב"ב קנב: טהרות פ"ו מ"ז, **ה)** עירובין יב:, **ו)** עירובין כ:, **ז)** שם יט ריש ע"ב, **מ)** כב., **ט)** תמורה יד: ועיין תוס' לקמן קטו. ד"ה לא ניתנו, **י)** במדבר ה יג, **כ)** סוטה כח., **ל)** נד"ר וכי מימלא, **מ)** רע"ש תוד"ה אביי.

דלהיות הילכה דלא ליתי למישרי רשות הרבים גמורה [עירובין ב.]. **לחי מכאן.** אגל פאת הבית האחד. **ולחי מכאן.** אגל פאת הבית השני. **אם היה דרך רה"ר מפסקתן.** עושין פסין לבירות שברשות הרבים ומרחות עמהן רשות היחיד כן שעמוקים עשרה ואין יכול לטלטלם מהן ושוטים פסין אלו לתכין להן היקף שיהו הפסין אלו עושין את הבירות הבור רשות היחיד ויעמלא ויאיא ויעמא שם ותיכנס בתחתון ויסקנה [שם יז:]. בפרק שני דעירובין (יז:) תנן דהתירו חכמים משום עולי רגלים לעשות לבירות שברשות הרבים פסין מלרבעה כמו דיומדין ורואין כאלו יש מחילה מזה לזה ונמצא הבור מוקף מחילות וממלאין מתוכה לתוך המחילה [סוכה ז:]. **מפסקתן.** שאין שם דרך אלא בין הפסין יסלקנה לצדדין דאתי דרשת רבים ומבטלי מחיצות [עירובין כ.]. **מגילת סתרים.** מגילה עמוקה לפי שלוחנו היה כותבו ומתחיל מן הסוף [ב"מ צב.]. שהסתירוה לפי שאין מוצאין הלכות. **ואינו חייב אלא אחת.** על כרחך לענין שוגג קאמר ולמעלת דבמזיד תרי קטלי לא מקטלי ולהכי פריך והא אמן תנן כו' [לקמן צו:]. **שאם עשאן כו'.** ובא לחודיעך שאם נתעלמו כל הלכות שבת ממנו חייב בכולם [שם עג:]. ומיומנא בעלמא דשמעינן לדע כמה חטאות חייב על חילול שבת אחת [שם סט.]. **אינו חייב על אחת מהן.** מימה יש בהן אחת שאינו נהרג עליה ולא פירש איזו היא [שם צו:]. **ורה"ר לטומאה.** דלאו מקום סתירה הוא אבל בימות הגשמים שיש שם זרעים אין נכנסים לתוכה והוי מקום סתירה וספק טומאה טמא [רשב"ם ב"ב קנב:].